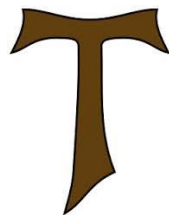

BUTLLETÍ DE L'ORDE FRANCISCÀ SECULAR DE CATALUNYA

Any 26

març 2021

núm. 242

Web: ofscat.jimdo.com - ofscatalunya@outlook.es

Web: Orden Franciscana Secular de España

**Centrar-nos en el món ens treu la Pau,
i sortir del jo per compartir amb els altres,
ens emplena.**

L'INGRÉS A LA FRATERNITAT I EL COMPROMÍS QUE COMPORTA

REGLA, 23

*Les peticions d'admissió a l'Orde Franciscà Seglar
s'han de presentar a una fraternitat local,
el Consell de la qual decideix
sobre l'acceptació del nous germans.*

*La integració es realitza mitjançant un temps d'iniciació,
un temps de formació, d'almenys un any de durada,
i la Professió de la Regla.
En aquest itinerari gradual hi està compromesa tota la fraternitat,
sobretot amb el seu estil de vida.*

*Referent a l'edat per fer la Professió i al signe franciscà distintiu,
hom es regirà pels Estatuts.
Per la seva natura, la Professió és un compromís perpetu.*

*Els germans que es trobin en dificultats particulars
mirin de tractar els seus problemes en diàleg fratern amb el Consell.
La separació o dimissió definitiva de l'Orde, si fos necessària,
és un afer de competència del Consell de la Fraternitat,
segons les normes de les Constitucions.*

QÜESTIONARI

- 1) ¿Què t'ha semblat important o t'ha agradat més en aquest tema?
- 2) ¿Què hi has descobert per a millorar la teva vida i la de la Fraternitat?

PARAULA DE SANT FRANCESC

Benaurat el servent que no es delecta més que en les santíssimes paraules i obres del Senyor i amb elles estimula els homes a l'amor de Déu, amb goig i alegria. Ai del qui es delecta en paraules ocioses i vanes, i amb elles pretén fer riure els homes. (Cf Admonició 20).

CONFERÈNCIA DE FRA JOSEP MARIA SEGARRA SOBRE LA CARTA ALS FIDELS DE SANT FRANCESC

RESUM:

Som al 8è centenari de la redacció de la *Memoriale Propositi* i també de la Regla no Butllada dirigida aquesta última als frares.

La Carta als Fidels sant Francesc l'adreça als germans laics del terç ordre, avui coneguts com franciscans seculars i a l'època de Sant Francesc com a germans de la penitència. Ve a ser el document que els terciaris varen seguir al començament i encara ara té una gran importància.

S'ha dit que Sant Francesc va fundar el terç orde per inspiració divina. La tradició diu que laics de la població de Cannara, propera a Assís, li van demanar consell sobre la vida cristiana que havien de seguir. És el document més important per saber com sant Francesc volia que visquessin els laics del terç orde.

Sant Francesc va escriure molt. Encara que no fos un intel·lectual era fill d'un mercader ric i va rebre formació en un temps que molt poques persones en tenien. Per ells els escrits eren una manera de fer arribar la paraula de Déu.

Té moltes cartes. Escriure era car, no era fàcil. S'ha descobert que el text de la Benedicció a Fra Lleó està escrit sobre un altre text anterior, en el mateix suport. Sant Francesc escriu a clergues i laics proposant una forma seriosa de vida evangèlica. Està malalt i no pot rodar món predicant en persona.

La Carta té dues versions: una primera, més curta i una segona elaborada per mitjà d'un procés en consulta amb els germans frares biblistes i teòlegs. La primera, l'escriu en tornar del viatge a l'Orient, en una època en la que tindran lloc el pessebre de Greccio i les llagues i, la segona, vers el 1223-24 ja prop de la seva mort. Les dues tenen elements comuns.

D'entrada el llenguatge de les cartes, que posen molt d'èmfasi en la penitència, resulta xocant per a la mentalitat d'avui. Però aquest llenguatge s'ha d'entendre en el seu significat profund. Sant Francesc no parla de "fer penitència" sinó de "ser penitents". I "ser penitents", en realitat vol dir convertir el nostre cor amb:

- L'amor als enemics.
- La vida sacramental i molt especialment l'eucaristia.
- La misericòrdia
- La humilitat i la simplicitat

La 1ª Carta va adreçada als laics que vivien a les seves cases.

La 2ª Carta té un estil molt personal del sant. Es va valdre de l'Evangeli de Sant Joan i dels germans de l'orde dels frares que eren biblistes i teòlegs. Segurament aquesta redacció no es feu de cop, seguí un procés.

Contingut 2ª carta:

Els germans de la penitència han d'estar al servei de la Paraula, han de tenir-la com un estil de vida i s'ha de donar a conèixer sobretot testimonialment, amb la manera de viure que és la penitència. Subratlla la desapropiació del verb, el respecte a la llibertat de les persones, la desapropiació total, la pobresa radical, més enllà de la material. Els penitents són els qui viuen desapropiats, són els qui viuen la penitència autèntica. La desapropiació, la presenta des del naixement de Jesús, l'eucaristia (es fa petit en una mica de pa) i la creu..

Penitència era un estil de vida que no tenia res a veure amb fer penitències encara que la Carta es va escriure en un context molt diferent de l'actual. A continuació parlarem de les bases d'aquest estil de vida.

Abans hem dit que ser penitent vol dir convertir el cor per mitjà de:

- L'amor als enemics.
- La vida sacramental i molt especialment l'eucaristia.
- La misericòrdia
- La humilitat i la simplicitat

També pel bes al leproós que està a l'origen del camí de conversió de sant Francesc, i per la desapropiació. La pregaria te un gran valor per fonamentar l'amor als germans. Però sant Francesc és realista i molt humà, sap que l'amor als enemics o a les persones que ens fan mal o amb les que no ens hi entenem és molt difícil, per això dirà que no pots estimar-los, almenys que no els facis mal. El Sant predica la compassió envers el proïsme, suportar el germà tal com és i com ell em suporta a mi, sense voler canviar-lo. A la vida espiritual importa més la qualitat que la quantitat. Ha d'estar present en la nostra vida diària

Sant Francesc dona molta importància a la vida sacramental. L'eucaristia és on el terciari troba la força per a viure l'evangeli. Demana a les fraternitats que es reunixin sovint per celebrar l'eucaristia.

El sant és un home fidel a l'Església. Demana de tenir esperit eclesial. Per pobrissons que puguin ser alguns sacerdots se'ls ha de tenir respecte perquè són els qui tenen el poder de consagrar el pa i el vi. Sant Francesc no es proposa canviar les estructures de l'Església sinó que convida a la conversió del cor. No es presenta com un jutge. I tanmateix, amb la conversió del cor va renovar l'Església. Ell i sant Domènec són els incitadors de la forma de vida religiosa posterior.

Quines són les exigències a tots els fidels:

- L'amor als enemics començant per les tensions dins les fraternitats. A les persones que no pensen com un mateix. No s'ha d'intentar que siguin millors

cristians, canviar-los, sinó respectar-los com són. Sant Francesc opta pel diàleg.

- La desapropiació d'un mateix. No únicament ser solidari sinó morir un mateix
- L'obediència responsable, perfecta. Però no s'ha de seguir quan el manament es contrari a la pròpia consciència. Ara bé, no s'ha d'abandonar la fraternitat.
- La humilitat i la simplicitat. Sense elles no es pot viure en fraternitat. S'ha d'estar al peu del canó sense esperar que la gent ho agreixi, sense afany de protagonisme ni de situar-se per sobre dels germans: Déu es fa petit en Jesús.
- S'ha de posseir l'esperit del Senyor, conservar els seus secrets en el nostre cor, viure sense ostentacions, sense donar lliçons d'espiritualitat, dient que hom és molt bo, exemplar

Sant Francesc va fer una revolució en la mística en el seu temps. Llavors es pensava que la vida religiosa s'havia de portar com a monjo o eremita i fugir del món. Sant Francesc demana, en canvi, que no fugim del món, sinó que abandonem un determinat tipus de mon mentre vivim enmig del món, transformant amb la nostra vida la realitat que ens envolta.

La 2ª Carta està enriquida amb el tema del pecador impenitent. És un recurs estilístic de l'època. Parla de la infelicitat del qui mor sense pensar en ningú sinó només en ell, tancat la llum, a Déu. Deixant de banda el llenguatge del seu temps, evoca les paraules de l'Evangeli de Mateu que diu allò: ¿de què serveix a l'home guanyar el món sencer si perd la seva ànima? És una invitació a no quedar-se bloquejat en un mateix. Un canvi de cor, una autèntica conversió.

Al final sant Francesc demana als penitents que saben llegir i escriure, llavors una minoria, que s'uneixin a la seva tasca missionera, que facin còpia de les cartes i les distribueixin. És a dir els terciaris han d'evangelitzar tenint en compte que la millor manera de fer-ho és amb el testimoniatge de vida.

No tot han estat elogis als terciaris. Sant Bonaventura, quan era ministre general dels frares, va ser molt crític amb ells per ajudar-los a ser més coherents.

La carta, ¿va ser entesa en el seu temps, va suscitar decepció? Els cronistes i els historiadors diuen que Sant Francesc va renovar la vida de molts pobles. Demana ser homes pacífics i de reconciliació i la primera regla prohibeix als terciaris d'agafar les armes i als senyors feudals a que obliguessin als seus vassalls que els defensessin amb les armes. A molts pobles la gent es va reconciliar, però hi hagué gent que no ho entengué. Segles després les fraternitats es van convertir en simples confraries pietoses i no van recuperar-se fins al Concili.

Hi devia haver de tot. Hi havia gent que es feien terciaris simplement per no haver d'agafar les armes. Però les fraternitats van intentar viure autènticament i van introduir canvis en la societat. Però no eren un paradís dins la cristiandat. De vegades l'incertaven i altres no, de vegades eren més coherents que d'altres. Papes com Lleó XIII encara confiaven que els terciaris fossin llavor de transformació.

Enric Emo, ofs

SANT FRANCESC, Zoom i la Carta als Fidels

No, això de Zoom no es tracta d'un dels primers companys del Sant, ni de res que hi tingui a veure directament. O potser sí?

Es tracta d'una de les múltiples eines informàtiques que han proliferat darrerament per tal de poder mantenir reunions virtuals. Altres plataformes que potser haureu sentit anomenar són el Microsoft Teams, el Google Meets, el Cisco Webex... N'hi ha per triar i remenar i, tot i que no són noves, amb la pandèmia i el teletreball han experimentat un creixement exponencial. Només fa falta una connexió a Internet i un aparell que hi estigui connectat (mòbil, tauleta, ordinador, portàtil...). Es poden fer presentacions, compartir les pantalles o fins i tot fer retransmissions en moviment si la cobertura és bona. S'ha de seguir una certa etiqueta, només nova en part (aprendre a silenciar micròfons per evitar l'acoblament, demanar el torn, utilitzar el xat -una zona on escriure missatges a tots o a alguns dels assistents-...), però tothom pot intervenir com ho faria en una reunió presencial.

L'OFS España ha comprat (per certs volums no són eines gratuïtes) una llicència d'un any del Zoom que posa a disposició dels Consells de zona, perquè les fraternitats puguin dur a terme aquelles trobades que considerin, en especial, les de formació. Tots estarem d'acord en que no és el mateix veure'ns i sentir-nos per una pantalla que fer-ho presencialment però seria molt pitjor encara si no poguéssim veure'ns en aquests temps de pandèmia.

La primera experiència es va fer els dies 22 a 24 de gener en un curs sobre la vocació i la formació que tradicionalment era només presencial a l'Institut d'El Pardo (uns 75 assistents). La segona ha estat el dissabte 31 en la primera sessió de formació organitzada pel Consell de Catalunya (uns 30).

Sant Francesc tenia un gran interès perquè el camí de l'evangeli fos conegut per tothom i per això volia que els seus frares prediquessin a la gent, amb l'exemple, però també de paraula i, sent conscient de la pròpia limitació, també ell va escriure algunes cartes per a tots aquells que el volien seguir i a qui no podia arribar directament.

De fet, la seva producció escrita es pot considerar abundant per l'època. Del seu contemporani sant Domènec per exemple, fundador de l'Orde de Predicadors, només se'n conserva una petita carta a les dominiques. Sorpren que de Sant Francesc en tinguem bastantes més, ignorant i il·lustrat, com ell es definia -per bé que també havia estudiat, com a fill de mercader benestant que era-.

El dissabte 31, Fra Josep Mª Segarra ens va parlar sobre la carta que va adreçar a tots els fidels (són dues versions, la redacció breu i la llarga), i que es consideren com un dels textos fundadors del terç orde, juntament amb el *Memoriale Propositi*, la nostra primera regla -que no és del Sant- de la que enguany celebrem els 800 anys. La Carta

als Fidels és un text exigent, que en un primer moment pot fer suposar fins i tot que no sigui obra seva. Però a mesura que es va desgranant, la major part d'estudiosos coincideixen en que, malgrat la forma una mica dura, són seves les expressions i el contingut. I la daten probablement de quan ja havia tornat de l'Orient (redacció breu) i cap al final de la seva vida (redacció llarga).

Resumint molt, Sant Francesc ens exhorta a la penitència, a ser penitents entenent-ho, no com a expressions o formes externes de penitència, sinó com a aprofundiment de l'amor als enemics, la vida sacramental, la misericòrdia, la humilitat i la simplicitat. Ens demana fonamentalment la conversió del cor i no jutjar a ningú.

Com ens va explicar fra Josep M^a, a l'Edat Mitjana, enviar una carta era quelcom important (i car) i s'hi prestava atenció. La gent, per poder enviar missatges, aprofitava els pergamins rasant-los i tornant-los a rascar per poder-hi tornar a escriure al damunt (així passa per exemple amb el pergami de la benedicció de Sant Francesc, per bé que no s'aprecia a simple vista).

Avui nosaltres estem saturats de mitjans, de canals i d'informació. Però hem de seguir fent arribar el missatge de l'evangeli. No podem deixar de ser heralds del Gran Rei. Segur que Sant Francesc avui utilitzaria les eines del nostre temps i estaria amb la gent que s'esforça en mantenir blogs, pàgines web, perfils de xarxes socials, per fer una tasca d'evangelització molt important. Per això jo crec que sí que el Zoom també té molt a veure amb Sant Francesc. També nosaltres terciaris hem de voler conèixer aquestes eines i mirar d'utilitzar-les en la mesura que ens sigui possible, tant per formar-nos com per difondre la nostra vocació.

De molts més temes interessants es va parlar durant la xerrada, però, si els voleu descobrir, i us ho recomano (inclou un petit documental sobre la història de les fraternitats de Catalunya), haureu d'accedir al corresponent enllaç de YouTube. Ja sabeu que aquesta és una web en la que es poden veure vídeos. Doncs bé, les sessions de Zoom no només es poden gravar i penjar després en aquesta web, sinó que també es poden retransmetre en directe (el que s'anomena "streaming"). Així s'ha fet en les dues formacions que us he comentat. Aprofiteu-ho ara, si no us vau poder connectar llavors.

Link directe al vídeo de la xerrada del dia 31:

https://youtu.be/fD_Iw6HVSg

Link al canal de YouTube de l'OFS España:

https://www.youtube.com/channel/UCqJE6c_pC_IeboC_42k7hwA

Xavier Lluch, ofs

DE NUEVO EN EL CAMINO DE LA CUARESMA

Un año más la Cuaresma. Un año más la ceniza, la limosna...Pero este año todo vivido más cerca, más en concreto... En la Cuaresma siempre dibujamos en nuestra mente un camino entre el desierto de las tentaciones y la claridad del Monte Tabor. Siempre inevitable pasar por la cruz para llegar a la Resurrección. Este año el Monte Tabor y la misma Resurrección cuestan más reconocerlas, vivirlas. Nos puede ayudar la invitación que hace el Ministro General OFMConv. Fray Carlos Trovarelli en su mensaje para la Cuaresma 2021 mencionando el salmo 95,7-8: " Ojalá hoy escuchéis la voz del Señor, no endurezcáis el corazón," comenta Fray Carlos que el corazón se nos puede endurecer y llevarnos a no escuchar propuestas del Espíritu que quedan difuminadas, no por mala intención sino por nuestros compromisos, preocupaciones, urgencias, problemas de trabajo, esto es, estar atrapados en nuestro mundo.

Todo esto aún más complicado por los problemas que supone este estado de la pandemia con toda la estela de preocupaciones y miedos dejándonos sordos ante la llamada de aquellos que realmente lo están necesitando. Es por ello que tenemos que pararnos, observar a nuestro alrededor y sentir las voces de auxilio para acudir en su ayuda. Eso es lo que han hecho y siguen haciendo tantas personas que mirando a su alrededor se vieron en la necesidad de salir de su comodidad para ponerse a ayudar. Gracias a ellos tantos voluntarios dando su tiempo y tantas personas que han recibido ayuda. Todos ellos son un ejemplo para admirar y para seguir.

Como escribe nuestro cardenal Juan José Omella, en su carta dominical del 7 de febrero pasado, comentando la situación que dejó el temporal Filomena: "La vida, como los copos de nieve, es frágil y efímera, por lo que debemos disfrutarla, pero a la vez prepararnos para su final" En estos tiempos todos vivimos la fragilidad. Aquel que ya era frágil anteriormente, cuando llegaron estas circunstancias lo hirieron, lo debilitaron aún más. Sin embargo, por una fórmula experimentada, no experimentable en medicina, si tocamos la herida de uno con las nuestras ambas heridas se curan. De ahí la fuerza que adquiere la solidaridad. Es en esa solidaridad desde donde podremos descubrirnos como hijos de Dios.

Pidamos al Señor uniéndonos al autor del salmo 97, ya mencionado, que no dejemos de oír la voz de Dios, pues esa voz nos llevará a descubrir nuestra debilidad y a solidarizarnos con la debilidad de los demás. El Padre Dios que nos sostiene como a sus hijos se cuidarán de nosotros, nos fortalecerá.

Fray Francisco Pesquera ofmconv

DESDE MI RINCÓN

Me gustaría compartir con vosotros un extracto de la ponencia: **“Regálate”**. **Itinerario para vivir la vocación con pasión y misericordia**, de Fray Manolo Buiza, franciscano menor, que expuso en el curso de Formación de enero, cuyo lema del curso fue: **viviendo y regalando nuestra vocación: “Ser Franciscano Secular”**.

1ª Parada: la gracia de la vocación

La vocación del franciscano seglar tiene poco de esfuerzo, mérito, interés, de protagonismo... y mucho de dejarse hacer, de dejarse llevar, de dejarse amar por el protagonista... Dios.

Los hermanos y hermanas llamados a la vida franciscana en la Fraternidad Secular, emiten su **Profesión dentro de una celebración específica** según el Ritual propio de la OFS. Este aspecto no se debe descuidar, pues la celebración constituye el momento fundante del *ser del profesado* y, simultáneamente, es la premisa dialógica para una respuesta a la acción de Dios.

a) El regalo de la Profesión por gracia de Dios

Quien emite la Profesión en la OFS dice: **“Habiendo recibido esta gracia de Dios, renuevo las promesas del Bautismo y me consagro al servicio de su Reino” (Rito de la Profesión)**.

La dedicación al servicio del Reino se realiza porque es el Señor quien da la gracia de consagrarse a la causa del Reino.

b) La Profesión es gracia y don del Espíritu.

No sólo *el Espíritu Santo es la fuente de la vocación* de los franciscanos seglares (*Consant Gen. 11*), pues ellos son *impulsados por el Espíritu a alcanzar la perfección de la caridad en su estado seglar (Regla 2)*; la Profesión es también obra del mismo Espíritu. Por tanto, las “Notas preliminares” (n.7) del Ritual afirman que *“el ritual OFS ha de manifestar claramente el don del Espíritu y el propósito (intención) de vida evangélica propio de la Orden Franciscana Seglar”*.

La referencia subraya primero el don del Espíritu y, después, el propósito de vida evangélica, pues esto no se podría pensar y tampoco sería posible sin la previsor y inspiradora gracia del Espíritu. Por esta misma razón, los candidatos declaran su propósito de vida evangélica después de que sobre ellos ha sido invocado el Espíritu Santo: “Te rogamos, Señor, que mires a éstos tus siervos e *infundas en sus corazones el Espíritu de tu amor*, para que, con tu gracia, puedan mantener el compromiso de vida evangélica” (*Ritual II, 30*).

2ª Parada: la consagración: “Somos suyos”

La Consagración del Franciscano Seglar: “Somos suyos. Estamos en buenas manos. La fórmula de la Profesión en la Orden Franciscana Seglar recita:

«Yo, NN., habiendo recibido esta gracia de Dios, renuevo las promesas del bautismo y *me consagro al servicio de su Reino*» (*Ritual II, 31*)

Previamente, las «Anotaciones Previas» del Ritual afirman:

«Esta es la naturaleza del compromiso de vida evangélica: renovación de la consagración y las promesas bautismales y de la confirmación. Esto significa: *consagración a Dios*, en su Pueblo, con todas las consecuencias que de ello dimanar en relación con la vida de unión con Dios y su proyecto de salvación, *mediante una consagración, que ha de ser vivida en el mundo*» (14a).

El verbo *consecrare* y el correspondiente sustantivo *consecratio*, indican propiamente el acto con el cual Dios toma posesión de la persona (que, habilitada por su don de gracia con el que Él la atrae, se da totalmente) imponiéndole su sello y constituyéndola su propiedad exclusiva.

De por sí, el valor de la consagración está en su dimensión descendente: el hombre *es consagrado, recibe la consagración de Dios*, que lo arrastra hacia sí y lo transforma interiormente para que pueda vivir la exigencia de un mundo superior.

3ª parada: El compromiso de la Profesión: “Observar el Santo Evangelio... en fraternidad”

La vocación a la OFS es una llamada a vivir el Evangelio en comunión fraterna Art 3.3

Aquí se injerta también el valor de los términos *Profesión* y *Propósito* y de la expresión *Promesa de vida evangélica*, presente en la Regla, en las Constituciones y en el Ritual de la Orden Franciscana Seglar para indicar el compromiso que los Franciscanos seglares asumen en la celebración de la Profesión.

En la Regla, en las Constituciones y en el Ritual de la Orden Franciscana Seglar los mismos términos indican el compromiso, también asumido delante de Dios y de la Iglesia, de observar el Evangelio a la manera de S. Francisco, expresado por parte de los laicos (casados y no casados) y de los miembros del clero secular, que, tanto los unos como los otros, normalmente no están vinculados por los votos de obediencia, pobreza y castidad ni se obligan con ellos, pero intentan vivir en las comunes condiciones del estado seglar.

El lenguaje de la Regla, de las Constituciones y del Ritual, y la realidad que con él se expresa no constituyen una novedad, porque de siempre la misma legislación de la Orden Franciscana Seglar y todas sus fuentes relacionadas han adoptado los términos *promesa, propósito, Profesión*.

El *Memoriale Propositi* de Honorio III habla repetidamente de *promissio, promittere* considerando **una verdadera y propia Profesión**, con la cual, después del examen, la vestición y el año de prueba, se concluía la iniciación en la Orden.

Cumplido el año de prueba, la promesa constituía el ingreso canónico definitivo en la Fraternidad, y de ésta ya no se podía salir si no era para entrar en una Orden “religiosa” aprobada.

Esta prescripción está presente en la legislación de todos los religiosos de entonces, e indica la estima no sólo por la Regla de un determinado Instituto, sino también por la vida misma que en él se gobernaba con el soporte de la Regla. Los compromisos de la promesa-Profesión son, de hecho, para toda la vida y puedan cambiar sólo en razón de un crecimiento de intensidad (¡Esto no es un club, una asociación, que me apunto hasta cuando yo quiera y según me vaya!).

Todo lo manifestado hasta ahora, en relación a la primitiva legislación de la Tercera Orden Franciscana, nos lleva a centrar los elementos constitutivos de la Profesión de los Hermanos y de las Hermanas de la Penitencia.

Ella conlleva:

- a) una obligación contraída ante Dios;
- b) el compromiso de observar una forma de vida o Regla;
- c) la incorporación definitiva a la Orden.

Los mismos elementos son constitutivos también de la Profesión de los religiosos y esto induce a pensar que el *propositum vitae* o la *promissio* de los Penitentes Seglares franciscanos equivalen a una Profesión religiosa.

De esto se deduce que, pese a no tratarse de Orden religiosa en sentido estricto, la consideración de “Orden” es apropiada para la Fraternidad Seglar Franciscana. Si por una parte en ella no se requiere ni la vida común ni los votos, por otra la misma “Orden de la Penitencia” tiene una Regla aprobada de la Sede Apostólica, un noviciado y una Profesión irreversible: es, entonces, *una Orden religiosa en sentido amplio o una Orden Seglar*.

Consecuentemente, los Penitentes franciscanos de los orígenes no son unos “laicos” o simples fieles; son en cambio “**religiosos seglares**”, y como tales, pertenecían al estado eclesiástico. De hecho, el “laico” se contrapone al “clérigo”, como el “seglar” se contrapone al “regular”. Es “seglar” el que vive en el *saeculum* (mundo), sea un laico, un clérigo o un religioso. En cambio, es un “regular” el que vive en un monasterio o en un convento o, de cualquier modo, en una comunidad ligada a la iglesia; el “regular”, a su vez, puede ser sólo *religioso* o también *clérigo*.

A lo largo de los siglos, la Orden Franciscana Seglar no sólo ha mantenido la terminología (*promissio, promittere*) de la primitiva legislación, sino que progresivamente ha ido prefiriendo el uso de *Profesión* para indicar el compromiso de vida evangélica según la Regla aprobada.

De esto se puede deducir que la fuerte convicción de los orígenes, según la cual **la promesa de los Hermanos y de las Hermanas de la Penitencia constituye una real y propia Profesión**, haya acompañado constantemente a la conciencia de la Orden Franciscana Seglar.

La misma lúcida conciencia no sólo queda inalterada, sino constatada con mayor vigor y claridad en la Regla de Pablo VI y en las sucesivas Constituciones aprobadas por la Congregación para los Institutos de Vida Consagrada y las Sociedades de Vida Apostólica, sin olvidar el Ritual, también aprobado por la Congregación de los Sacramentos y del Culto Divino.

Por ello la Profesión en la Orden Franciscana Seglar tiene la dignidad propia de un compromiso *solemne y religioso* contraído ante Dios y ante la Iglesia, y no puede considerarse en un rango inferior respecto a la de los “religiosos”, salvo considerando siempre que las dos profesiones se diferencian en el contenido. Pero esto encuentra su origen y motivación sólo en la múltiple acción de la gracia divina y en la diversidad de los carismas.

Por otra parte, **la Iglesia**, aprobando con su autoridad apostólica la legislación fundamental que la Orden Tercera Franciscana ha tenido en el

transcurso de los siglos, **siempre ha reconocido y convalidado el sentir de la misma Orden acerca del valor de la Profesión en la Fraternidad Seglar Franciscana.**

La Orden Franciscana Seglar es una “Orden laica, una Orden real, *Ordo veri nominis*” que constituye “una escuela de perfección cristiana integral”, precisamente como cada Instituto religioso. En esta “Orden real” se emite una “Profesión real”, que diferenciándose en cuanto al contenido (los votos) de la emitida en los Institutos Religiosos propiamente dichos, tiene su misma dignidad.

4ª Parada. - A la manera de Francisco

El segundo elemento que distingue la Profesión en la Orden Franciscana Seglar viene dado por la imprescindible referencia a San Francisco. Se promete, de hecho, vivir el Evangelio al estilo de San Francisco, siguiendo sus huellas, según su ejemplo y las indicaciones dadas por él, recogidas hoy en la Regla de la Orden Franciscana Seglar.

No por nada nos preocupa subrayar que los franciscanos seculares pretenden vivir el Evangelio *al estilo de San Francisco* con la ayuda de la *presente Regla* confirmada por la Iglesia (*Regla 2; Cost 1,3; 8,1*).

La Profesión en la Orden Franciscana Seglar tiene, por tanto, esta intrínseca configuración. Estamos frente a un enfoque o una óptica particular, de la que desprende que la vida de los franciscanos seculares depende del Evangelio mediatizado por la inspiración y la experiencia de Francisco de Asís, que desde el inicio de su conversión lo toma como norma de su vida y de su actuar.

Pero es necesario precisar que la intención de San Francisco era simplemente la de volver al *Evangelio de Jesús*.

Por ello, cada vocación franciscana es *vocación evangélico-franciscana*, no porque la experiencia de Francisco pretenda sustituir el Evangelio, sino porque su mediación consiste en hacerlo transparentemente.

Para los Franciscanos se trata entonces de copiar a Francisco y, como él, no conocer otra Regla ni otra vida que la del Evangelio de Jesús, porque en el origen de nuestra vocación está la mediación de Francisco.

La mediación franciscana del Evangelio se extiende a la Regla de la Orden Franciscana Seglar, a «esta Regla» (y no a otra), en cuanto «confirmada por la Iglesia». Con su suprema aprobación, la Iglesia hace propia la Regla de la Orden Franciscana Seglar (la Regla pertenece a la Iglesia; es *res Ecclesiae*) y con su

autoridad la propone a los franciscanos seculares. De esta forma, la Iglesia no hace otra cosa que transmitir a los mismos franciscanos seculares el anuncio evangélico de la salvación y propone cuatro palabras (evangélicas) que, para los creyentes, son espíritu y vida.

Por tanto, para aquellos que emiten la Profesión en la Orden Franciscana Secular con el fin de «alcanzar la perfección de la caridad en su estado secular» (*Regla 2*), la referencia a Francisco, a la Regla y a las Constituciones no es facultativo, sino paradigmático y normativo.

Evidentemente todo depende del modo de entender y de vivir la vocación franciscana. Verdadera Vocación es aquella que abarca todo el ser de la persona, que se convierte en sustancia del mismo ser personal, hasta el punto que el individuo no puede autopersuadirse ni autodefinirse sino en cuanto llamado y, en el caso específico, en cuanto llamado a la vida evangélico-franciscana.

Regla y Constituciones, por tanto, no son realidades ajenas a la vida del franciscano secular, sino, dependientes del Evangelio, **son ellas mismas la vida del franciscano secular**. Mejor dicho, más que de Regla se deberá hablar de «vida», asumiendo en plenitud la concesión de San Francisco, por la cual la vida es observar el Evangelio de Nuestro Señor Jesucristo.

A sus compañeros y seguidores, sean religiosos/as o seculares, no intentó presentar normas a practicar, sino simplemente propuso una vida, la que brota del Evangelio. Consecuentemente, en sus Escritos, Francisco, más que de Regla habla de «vida» («Esta es la *vida del Evangelio de Jesucristo*, que el hermano Francisco pide al Señor Papa Inocencio le fuera concedida y confirmada»: *Rnb*; FF 2) y cuando habla de Regla, a veces une Regla y Vida (cfr *Rb*; FF 75). Para Francisco Regla es solamente el Evangelio que se ha de vivir y observar textualmente e integralmente. Deriva de esto el dictado de la Regla de la OFS: «La Regla y la *vida* de los franciscanos seculares es ésta: guardar el santo Evangelio de nuestro Señor Jesucristo siguiendo el ejemplo de Francisco de Asís» (*Regla 4*).

En conclusión, la Profesión en la Orden Franciscana Secular como promesa de vida evangélica al estilo de San Francisco pretende poner ante los ojos de los hombres el estilo radical, iluminado y alegre con el que Francisco escucha el Evangelio y se compromete a vivirlo

Francisco Javier Conejo, ofs

Algunes pinzellades sobre la vida de sant Josep

La vida de silenci que acompanya tot allò que es refereix a la figura de sant Josep, s'estén a totes les accions de la seva vida terrenal, fins i tot en el seu treball de fuster a Natzaret. És el silenci el que ens descobreix el perfil interior d'aquest sant.

Els Evangelis només ens parlen del que va fer: es va casar amb Maria; va anar a Betlem de Judà per "arreglar papers", segons les lleis civils; quan la humanitat de Déu naixia en aquest món, va adoptar el paper de pare de Jesús; com a pare de família va vetllar per la seguretat de Maria i de l'Infant diví, marxant per uns quants anys a Egipte; va buscar, junt amb la seva esposa, a Jesús quan el varen "perdre" de retorn a casa, quan tornaven de celebrar uns esdeveniments a Jerusalem; va posar cada dia el pa a taula i tot allò que tots tres necessitaven per tirar endavant en aquesta vida, i ho va fer treballant de fuster. Quan li va arribar l'hora de deixar aquest món per passar a viure eternament al Cel, sant Josep va ser l'única persona humana que va gaudir de la companyia física i espiritual, que va tenir una santa mort entre Jesús i Maria, fet que el va convertir en el patró de la bona mort. Sant Josep, també, va ser i segueix essent el millor pare de família, i ja que els sacerdots són, d'alguna manera, pares, pares de les ànimes que seguim a Jesucrist, també és el patró de les vocacions sacerdotals.

És a través dels seus actes envoltats de silenci que descobrim el desenvolupament de la seva vida en un clima de profunda contemplació. I no és d'estranyar ja que vivia físicament amb Déu fet home i amb Déu al cor i amb la seva esposa, la Mare de Déu ...

El sacrifici absolut que sant Josep va dur a terme durant tota la seva existència davant les exigències de la vinguda del Messies a casa seva, i a la seva vida, troba la justificació en la seva insondable vida interior, degut a la seva fe, des d'on li venen les ordres i els consols tan especials, i des d'on li venen les forces pròpies de les ànimes senzilles i transparents, les grans decisions com la de posar-se immediatament a disposició del Bon Déu oferint-li la seva llibertat, la seva vocació humana, la seva felicitat conjugal, i acceptant la condició, la responsabilitat i el pes de la família, i no pas d'una família qualsevol, sinó de la FAMÍLIA DE NATZARET. Aquesta submissió a Déu per consagrar-se a tot allò que fa referència al seu servei no és altra cosa que l'exercici de la devoció, que consisteix una de les expressions de la seva virtut, de la seva fe i amor a Déu.

Si li demanem qualsevol cosa, tant material com espiritual, que ens convingui, no dubtem mai en fer-ho, que ell ens ho aconseguirà. En aquest any dedicat a sant Josep, demanem-li que ens beneeixi, i que junt amb Maria Santíssima i Jesús, el Fill diví, intercedeixin davant Déu Pare, per tots nosaltres, que tanta falta ens fa, sobretot en aquests moments de pandèmia material i espiritual.

Balbina Birba, ofs

Momento, Homo

(La Quaresma)

A l'antiga Roma, hi havia un tipus d'esclau que es deia "Auriga". La persona escollida per a ser un "Auriga", ho era per la seva fiabilitat i transportava els líders romans importants. Una altra feina important de "l'Auriga" era quedar-se darrere el general militar que es deia "Dux" i xiuxiuejar a cau d'orella: "*Momento, Homo*" abans de col·locar-li la corona al cap.

L'expressió llatina "*Momento, Homo*" vol dir "Recorda't que només ets un home". L'Auriga ho deia per mantenir sota control l'arrogància del Dux i ajudar-lo a tenir cura de l'egoisme que l'èxit inevitablement li portava. Aquest ritual era una profunda disciplina per advertir el "Dux" que fins i tot un petit error en la guerra podia ser fatal. L'ajudava a concentrar-se millor per a la guerra.

Estimats germans en Jesucrist!

Vivim en un món d'excessos. A la nostra societat, els diners són excessius; la informació és excessiva; les coses materials són excessives; el transport és excessiu. Però els excessius no han fet la nostra vida millor. Els diners no ens ha assegurat l'alegria. La informació ens confon. Les coses materials han fet la vida pesada. El transport ha fet la vida menys tranquil·la. En aquest escenari, la litúrgia d'avui ens convida a veure les necessitats com a ajuda per a tocar el nostre interior.

Moltes vegades, molts de nosaltres podem mirar a la quaresma com un temps dur. Ens col·loca algunes restriccions com el dejuni, l'abstinència, l'almoïna, etc. Tot al contrari, la quaresma és un temps tranquil on podem posar-nos en contacte amb nosaltres mateixos. Al dimecres de cendra, vam començar la quaresma amb el recordatori: "*Ets pols i a la pols tornaràs*" (Gn 3, 19). Però no és un recordatori pessimista. Tal com la màxima "*Momento, Homo*" ajudava el "Dux" a concentrar-se en la guerra, la quaresma ens ajuda a guanyar la guerra contra la maldat.

Avui en dia, existeix l'amor al cos. Però jo penso que no entenem realment que vol dir "Estimar el cos". Ens maquillem bé, ens vestim bé i mostrem una bona aparença. Però és només l'estimació del cos extern.

No connectem gaire amb el cos interior. No escoltem el batec del cor. No fem cas al sistema respiratori. No ens adonem com funciona el sistema digestiu. Només

quan estem malalts o aquestes parts importants ens afecten, ens adonem de la seva importància.

L'excés no ens deixa posar-nos en contacte amb el nostre interior. Quan va ser l'última vegada que vam tenir gana? Quan va ser l'última vegada que vam fer cas a la nostra respiració? Com a resultat, no hi ha purificació interna. Conseqüentment, no som capaços de superar les temptacions. Molts de nosaltres creiem que la millor manera d'afrontar la temptació és sucumbir-hi.

La quaresma ens parla de les pràctiques com ara el dejuni, l'almoina i la pregària. El dejuni ens ajuda a tocar dins nostre i ens porta a conèixer-nos i estimar-nos millor. L'almoina ens porta a estimar els altres. La pregària ens ajuda a estimar Déu. Així les pràctiques quaresmals ens ajuden a arribar a una vida profunda.

És bo patir voluntàriament algunes necessitats. Les necessitats ens ajuden a tocar dins nostre. Ens enforteixen per afrontar les temptacions. Connectant amb el cos interior, podem connectar-nos amb l'ànima.

Germans,

Ens fem aquestes preguntes: "Qui sóc jo realment? Sóc només el cos que està sotmès a la malaltia, la vellesa i la mort? O sóc una ànima que està més enllà del naixement, la mort i és eterna?" Durant la quaresma, de què volem privar-nos? Què volem fer per entrar en el nostre interior? No serem feliços mentre continuem omplint-nos amb excessos. L'excés és contrari a l'alegria. Però les necessitats són els camins d'alegria. Si no ho creieu, podeu provar-ho vosaltres mateixos. Amén.

Fra Arun Renald. ofmcap

"Momento Homo"

ARA, MÉS QUE MAI, ALEGRIA

He de confessar que sóc una persona un pèl impulsiva, que quan m'agafen els «5 minuts» em converteixo en un ésser cridaner i irracional perdent el món de vista. Potser per aquest motiu sempre m'ha captivat un text de la segona vida de Tomàs de Celano que ens parla de l'alegria, un text extraordinàriament actual, un temps en què mirant les notícies és fàcil «posar-se de mala llet», i perdoneu l'expressió.

El text diu així:

«Afirmaba nuestro santo que la alegría espiritual era un remedio segurísimo contra mil asechanzas y astucias del enemigo. Decía también: «No pueden los demonios dañar al servidor de Cristo cuando le ven rebosando alegría santa. Procuraba por esto que su corazón se solazase en júbilo, conservando la paz del espíritu y dulcedumbre de la alegría. Evitaba con especialísimo cuidado la perniciosa enfermedad de la tristeza, de tal suerte que, apenas conocía asomarse ella a su pensamiento volaba al instante a la razón. Porque decía: «Cuando el siervo de Dios se siente conturbado por alguna cosa, debe acudir prontamente a la oración y permanecer en presencia del Padre celestial hasta recobrar su saludable alegría»».

Molts de vosaltres segur que esteu vivint uns moments vitals que no és per tirar coets, tristos, uns dies que ens aproximem més a la depressió que a l'alegria, on recordem massa les abraçades que no podem fer, les persones que no podem saludar, les estones que no podem gaudir i, potser, les persones que hem perdut aquests maleïts dotze mesos (i el que queda!!!!!!), una experiència que ens porta a dubtar, inclús, del sentit de la vida mateixa. Davant d'això sant Francesc ens proposa que ens oblidem de nosaltres mateixos, que busquem l'abraçada de Déu, que preguem (saludem) a Déu i que gaudim de les estones que estem amb Ell i Ell amb nosaltres i no deixar de ser conscients que Déu mai l'hem perdut, que sempre estarà al nostre costat dirigint-nos la seva paraula i ens anima a fer el mateix amb els nostres germans, fent-nos veure que la resta de coses són complements però que Déu és (o hauria de ser) l'essència i sentit de la nostra vida, el motiu de la nostra alegria que tots nosaltres tenim el deute d'expandir, de mostrar a tots els que estan al nostre costat (família, amics, treball) aquesta alegria i a Aquell que la provoca.

Per sort o per desgràcia l'alegria terrenal, igual que la tristesa i els motius que la generen, són purament temporals. Les turmentes, així com el sol d'estiu, passen, venen i van. En canvi Déu es manté. Sé que això són paraules i que passar d'aquestes paraules al fets, a la vida és el repte que tenim tots els franciscans, especialment els seculars que es concreta en aquella frase que indica que els franciscans seculars volem

passar de la vida a l'evangeli i de l'evangeli a la vida. És aquí on ens juguem el que som, la nostra realitat de cristians i franciscans. La nostra realitat no ens la juguem assistint a les reunions (que també), participant en els cursos de formació (que també), celebrant les festes franciscanes (que també) o assistint assíduament a la celebració eucarística (que també).

La nostra realitat es manifesta en aquells moments de silenci entre nosaltres i Déu, en aquell diàleg que mantenim amb Ell explicant les nostres pors, les nostres inquietuds, les nostres tristeses, la nostra incomprensió i impotència i on ens lliurem a Déu, buidant-nos completament i deixant-nos omplir per la humanitat de Jesús i pel seu amor incondicional cap a nosaltres, amb una fe recta, una esperança certa i una caritat perfecte, amb seny i coneixement per a portar a terme el seu sant i verídic manament (estic convençut que aquestes últimes paraules us sonen molt).

No voldria acabar aquest article sense enviar una salutació i una abraçada a totes fraternitats que, com la nostra, han perdut un ésser estimat de la fraternitat o, inclús, un germà.

Josep Serra,ofs

José Antonio Guerra

LA VERDADERA ALEGRÍA
Una página de historia franciscana

efarantzazu
HEZIA FUNDATUTAN - HISTORIA FRANCISCANA

Agenda

(D'acord amb les dades facilitades per les Fraternitats)

Dijous 4 de març, a les 19,30h. recés de quaresma per Fra Arun Renald Stephen de Madurai, al Santuari de Pompeia, Diagonal 450. 08006 Barcelona.

Diumenge 7 de març, 1er diumenge.

Fraternitat d'Arenys de Mar, Trobada virtual

9 a 11 Fratelli Tutti, cap 7 "Camins de retrobament", es passarà la connexió.

Dimarts 9 de març. 19,30h. Tallers d'oració amb Francesc i Clara, s'enviarà la pregària, a cada Fraternitat, per fer-la cadascú, o en fraternitat.

Diumenge 14 de març, 2on diumenge, 9h. Assemblea. Fraternitat de la Mare de Déu de Pompeia. Diagonal 450. Barcelona.

Dijous 18 de març, 20h. "Les pedres parlen de Déu" per Robert Baró, al Santuari de Pompeia, Diagonal 450, Barcelona. En format presencial si la situació sanitària ho permet, i virtual. Es podrà seguir en format virtual. Cal inscripció prèvia a: conselldeiaics@caputxins.cat

Diumenge 21 de març, 3er diumenge.

Diumenge 28 de març, 4art. diumenge.

Redacció:

O.F.S. Provincial de Catalunya,
Diagonal 450, 08006 - Barcelona,
Tel 635612431
ofmcatalunya@outlook.es

